

могат да се получат, ако на ромите се погледне просто като на затворена общност, чиято социална изолация е довела до съхраняването на статична, "традиционна" социална организация. На практика това е обичайният начин, по който се гледа на тях и който аз самия споделях, когато започвах теренната си работа. Планът ми беше да проуча първо ромската общност и да видя как тя функционира като цяло, след което да погледна близките неромски общности и накрая да попитам: Какви са отношенията помежду им? Как са свързани те?

Първото нещо, което трябваше да се потърси, беше формалната властова структура, тъй като бях чел за ромски вождове (*vajda* на словашки и *čibalo* на ромски). Но нещата изобщо не проработиха в тази насока и въпросите към ромите бяха посрещнати с объркани погледи. В края на краищата някой си спомни:

О, да, словаците избраха *vajda* по време на войната. Те го сложиха на една стълба, увиха червен шарф около врата му и ние трябваше да го разнасяме около селището.

Не твърде обещаващо, но може би щях да имам по-голям късмет с племенните отношения и кървавите вражди. Те наистина бяха налице!

Основното селище, проучвано в Словакия, беше разделено на две враждуващи родови групи - къщите им бяха разположени предимно едни срещу други от двете страни на пътеката, която служеше за главна улица, и ромите говореха за "нашата страна" и "тяхната страна". Каква беше причината за тази враждебност? - "Винаги сме се мразели."

Един стар словак с удоволствие разказа за един инцидент, случил се скоро след войната, когато равновесието на силите било нарушено от миграцията. Родът, който временно бил мнозинство, нападнал враговете си и счупил нечия ръка. Веднага била изпратена телеграма в чешките земи и на следващия ден трансрепубликанският експресен влак из-